

РИСКОВЕ ОТ НОВО ПОКОЛЕНИЕ ДЕБНАТ ЗАСТРАХОВАТЕЛИТЕ

● **Браншът се нагърбва да подпомага
държавната политика в сферата
на управлението на климатичните промени**

Всички застрахователи знаят прекрасно какъв е ефектът от природните явления върху печалбите им. Само през тази година към тях бяха предявени претенции за около 3 млрд. англ. лири за причинените от наводненията във Великобритания щети плюс 5 млрд. евро от бурята „Кирил“, която премина през Европа през януари. По оценка на Торстен Йеволек - член на управителния борд на германската групировка „Мюнх ре“ обаче през 2007-а застрахователният и презастрахователният бранш не са били натоварени от „извънредни събития“ като ураганите „Катрина“, „Рита“ и „Уилма“ през 2005-а, които генерираха общи искове за около 80 млрд. щ. долара.

„Мюнх ре“ е сред най-големите застрахователи, презастрахователи и застрахователни брокери в света, приели серия от принципи за управление и намаляване на риска от промените в климата под надслов ClimateWise. Инициативата е на тринца на Уелс, а правилата са разработени от Асоциацията на британските застрахователи и бяха оповестени публично на 13 септември в Лондон. Те са подкрепени от 37 дружества от бранша, включително от английските поделения на „Суис ре“, „Алианс“ и „Авива“. В Асоциацията на британските застрахователи членуват близо 400 компании, които осъществяват над 94% от застрахователния бизнес на Острова. Тя представлява членовете си пред правителството, пред контролните органи и пред други агенции и има голямо влияние върху обществената политика и по въпросите, засягащи финансовия сектор. Компаниите, членуващи в асоциацията, притежават близо една шеста от всички инвестиции, които се търгуват на Лондонската фондова борса от името на милиони пенсионери и спестители.

CLIMATEWISE СЪДЪРЖА ШЕСТ ОСНОВНИ ПРИНЦИПА

които ще помогнат на играчите от застрахователния сектор да се справят с риска, произтичащ от климатичните промени. Компаниите се съгласиха да:

- анализират климатичния риск;
- да информират обществеността;
- да подкрепят проявилите разбирание по темата потребители;
- да включат промяната на климата в инвестиционните си стратегии;
- да намалят влиянието от дейността си върху околната среда;
- да публикуват годишни официални отчети за предприетите мерки.

В специална реч по повод приемането на правилата принц Чарлз заяви, че застрахователите играят решаваща роля за справяне с промените в климата и поздравява дружествата, които се ангажират да сътрудничат по въпроса.

Един от най-съществените моменти на приетите принципи е да се насърчават клиентите - било то физически лица или фирми, да управляват и да намаляват рисковете от климатичните промени. Тук се включва информирането на индивидуалните притежатели на полици (като например собствениците на жилища) и на бизнеса за опасностите и стимулирането им да намаляват изненадите, които им поднася околната среда. Потребителите трябва да бъдат убеждавани да намаляват отделянето на въглерод, а бизнесмените - да внасят гъвкави елементи в дейността си, така че при наводнения да могат бързо да възстановят работния процес. Иско-

вете по т. нар. полици при прекъсване на бизнеса, по които се изплащат щети, когато той не може да бъде осъществяван, са сред най-скъпоструващите на застрахователните фирми.

Застрахователният бранш се е нагърбил също да подпомага държавната политика в сферата на управлението на климатичните промени. Тук се има предвид да се настоява за достатъчно инвестиции за защита срещу наводнения и да се принуди правителството да преразгледа плановете си за изграждане на жилища върху често заливани с вода терени. Застрахователните специалисти искат също да се стимулира въвеждането на адекватни строителни техники при изграждането на нови жилища или при ремонти на съществуващите. Ако рисковете, произтичащи от промените на климата, се намалят в достатъчна степен, то и премията за покриване на щетите от тях могат да станат по-ниски. Асоциацията на британските застрахователи предлага членовете ѝ да използват различни стимули, като например по-изгодни застраховки за коли, които щадят околната среда, и да изискват подобрения на енергийната ефективност на сградите в техните портфейли от недвижими имоти.

Друг ключов момент от приетите принципи е

ЗАСТРАХОВАТЕЛНИТЕ ФИРМИ ДА ИГРАЯТ ВОДЕЩА РОЛЯ

в проучванията на климатичните промени. Много компании от бранша използват високо интуитивни инструменти, които им помагат да управляват рисковете от околната среда не само от наводненията, но и последствията от всички други природни явления, като горещи вълни и суша.

Двете най-големи общозастрахователни групировки на Великобритания, „Авива“ и „Роял енд Сън алайънс“, са похарчили милиони английски лири за разработването на модели за определяне на риска от наводнения. Те им помагат да начисляват точната премия за застраховка на жилища и да предлагат покрития на физически лица и бизнесмени, чиито имоти са били класифицирани като високорискови от по-обикновени системи.

„Роял енд Сън алайънс“ например използва карта на наводненията за изминал петгодишен период от време. Стартова точка е пощенският код, а застрахователните експерти използват цифрова карта на терена, за да „проникнат“ в имотите, които са извън границите на този код. Месторазположението и разстоянието на недвижимата собственост от „маршрутите“ на

водните порои служи за класифициране на риска от наводнения в пет категории. Застрахователната компания е разработила сходни модели за определяне на рисковете и от свлачища, палежи и криминални деяния. Най-големият застраховател на Острова „Норуич юниън“, под чието търговско име търгува на английския пазар „Авива“, също категоризира рисковете от наводнения по адреса, а не по пощенските кодове. В продължение на две години въздушно преносима радарна система събира данни за картата на наводнения на групировката и за създаването на „цифров височинен модел“, който показва на каква височина над морското равнище е теренът. Тези данни се комбинират със софтуерен модел за прогнозиране на местата, които могат да бъдат наводнени, както и големината и разпространението на разлива.

Фирмите от други браншове също могат да използват опита на застрахователите за управление на рисковете от климатичните промени. Тук се включва и покупката на застраховка (т. нар. непрекъснато

планиране), при която компанията разработват плановете как да продължат работата си след кризисното събитие.

Сериозността на проблемите, произтичащи от наводненията, принуди английските застрахователни фирми да предупредят на 4 декември, че застраховането на това бедствие може да стане прекалено скъпо или дори невъзможно, ако кабинетът на страната не приеме дългосрочна стратегия за справяне с него. На тази дата Асоциацията на британските застрахователи публикува специален доклад за летните наводнения на Острова от тази година и препоръчва на управниците да разработят

25-ГОДИШНА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ЗАЩИТА ОТ НАВОДНЕНИЯ

Тя трябва да се базира на няколко основни принципа. На първо място - инвестиционна програма, която отговаря на промените на климата в страната и на реалните рискове от реките, от морското крайбрежие и от канализацията. На второ място, да се подобри управлението и координацията на национално равнище с ясни цели за намаляване на опасността от наводнения. Както и да се създаде единствена национална структура, която да отговаря за изпълнението на стратегията и да замени сегашния „подход на парче“, при който различни организации контролират различни аспекти от проблема. На-

пример в момента във Великобритания за наводненията, причинени от реките и от морското крайбрежие, е отговорна Агенцията за околна среда; състоянието на канализацията се следи от местните власти; заливането на шосетата е в ръцете на Агенцията по пътищата и на местните власти, а частните водоснабдителни дружества отговарят за наводненията от водопроводите и каналите. На трето място, необходим е посилен контрол при планирането, който да гарантира, че по възможност нови обекти няма да се изграждат в застрашени от наводнения райони.

Асоциацията на британските застрахователи даде висока оценка на действията на своите членове по компенсирани на щетите от най-тежките за последните няколко десетилетия наводнения в страната през юни и юли. Те са получили близо 165 хил. иска и са покрили щети на застрахованите за около 3 млрд. англ. лири. За сравнение, правителството, което финансира поразените от бедствието райони и ремонтна пострадалото имущество, досега е платило 57 млн. паунда. В този смисъл е показателно и проведеното от Populus в периода от 16 до 21 ноември 2007-а ексклузивно проучване на общественото мнение в най-засегнатите от летните наводнения на Острова области. Болшинството анкетираните смятат, че най-спешни мерки трябва да се вземат за реконструиране на отводнителните системи и канализацията, за да се намалят рисковете от наводнения. Почти две трети (61%) са убедени, че същите региони ще бъдат наводнени отново със същата сила. Засегнатите от бедствието англичани дават положителна оценка на реакцията на местните власти и на застрахователните компании по време на наводненията. Помолени да оценят грижите им по петобална скала (при която 1 означава много зле свършена работа, а 5 - много добра реакция), жителите са „писали“ 3.28 на местните власти, 3.26 на застрахователите, 3.13 на Агенцията за околна среда и 2.64 на правителството на Острова.

Членовете на Асоциацията на британските застрахователи ще продължат да изпълняват договора си с кабинета да покриват рисковете от наводнения на клиентите си - физически лица или малки фирми, но само ако държавата продължи да инвестира адекватно в защита от бедствието. Това споразумение по правило се дискутира всяка есен, но този път договорният процес се забави до публикуването на доклада на браншовата организация. От своя страна Агенцията за околна среда призова застрахователите да откажат да покриват щети на имоти, построени на застрашени от наводнения терени въпреки съветите на експертите.

И докато във Великобритания анализират заплахите и вадят поуки от летните бедствия, в световен мащаб застрахователни и презастрахователни компании „ближат“ рани от

ТРУСОВЕТЕ НА ИПОТЕЧНИТЕ ПАЗАРИ В САЩ

По оценка на презастрахователния брокер „Ги Карпентър“ общата стойност на обезщетенията по внесените искове срещу мениджъри на компании, „уловени“ в капана на кризата на щатските ипотечи с ниско качество, може да надхвърли

2 млрд. щ. долара. Експертите на „Ги Карпентър“, който е част от играча от бранша „Марш енд Макленън“, пресмятат, че този размер на застрахователните загуби може да произтече от полиците на директори и на високопоставени фирмени служители, които ги защитават от плащания от собствения им джоб в случаи на „фалове“, произтекли в процеса на изпълнение на служебните им задължения. Според специалисти от „Аон“ искове се внасят срещу лицата, издали ипотечи с ниско качество по т. нар. „полици за освобождаване от служебна отговорност“ в случаи на твърдения за небрежно отношение към работата. Очаква се обаче най-сериозните обезщетения да произтекат от заведените вече граждански съдебни процеси срещу ръководния персонал на фирмите, пострадали от кредитната криза.

Оценките на негативното влияние на сътресенията на пазарите на високорискови книжа върху застрахователите варират от 1 до 3 млрд. щ. долара, като по-вероятна е по-високата цифра на загубите. Окончателният отговор ще стане известен най-рано през 2008-а и дори през 2009 година. Прогнозите по темата се появиха в хода на растящото безпокойство около застрахователните и презастрахователните искове, които произтичат от кризата в ипотечния сектор на САЩ, последвалите преоценки на портфейлите от рискови книжа на инвестиционните банки и разширяването на обсега на проблемите. Миналия месец световният застрахователен гигант „Америкън интърнешънъл груп“ - най-едрият емитент на полици за ръководни фирмени екипи, изиска информация от застрахованите компании за експозицията им в засегнатите от кризата финансови активи, но обяви, че подобни проверки са рутинни.

Сред най-потърпевшите от трусове на финансовите пазари се очертава да е

ШВЕЙЦАРСКИЯТ ГИГАНТ „СУИС РЕ“

Акциите на групировката са се обезценили двойно повече от тазгодишния 8.9-процентен спад на застрахователния индекс Bloomberg Europe 500. Липсата на опустошителни урагани от ранга на бурите, помели САЩ през 2005-а, сваля цените и по оценка на „Стандард енд Пуърс“ ставките на европейските презастрахователни полици за имущество и срещу извънредни събития могат да паднат между 5% и 10% при подновяването им през идния месец. Което принуди „Суис ре“ да продаде големи количества катастрофични облигации (за над 5.5 млрд. щ. долара). Както и да навлезе в сферата на инвестиционните банкови услуги, предлагайки структурни продукти, защитаващи финансовите институции от различни пазарни рискове. В резултат поделението ѝ за финансови услуги загуби 113 млн. шв. франка през третото тримесечие и други 1.2 млрд. франка от преоценка на активи през миналия месец. Ако кризата на дълга с ниско качество продължи и през 2008-а, проблемите на „Суис ре“ вероятно ще се задълбочат, макар че на 11 декември ръководството ѝ оповести промяна на стратегията към поконсервативен подход.

ИВА ИВАНОВА